

супроводжується постійним аналізом та моніторингом у процесі його реалізації і спрямований на забезпечення природної рівноваги та екологічної безпеки.

Список використаних джерел

1. Державна політика щодо природокористування у контексті забезпечення національної безпеки України. URL: <http://academy.gov.ua/pages/dop/137/files/049dd91a-f9fe-4fe1-84f1-4f6e86a41aed.pdf>
2. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Природокористування>
3. URL: http://www.dossier.org.ua/sites/default/files/ecomanagement_chernivtcinu_buchkozhanna.pdf

Яроленко К. М., здобувачка вищої освіти 4 курсу, група ПМ-171

Науковий керівник – **Пономаренко С. І.**, к.е.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ФЕНОМЕН МАНІПУЛЯЦІЇ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ

В сучасному світі все більшої популярності набирає феномен маніпуляції і він не стоїть на місці, а істотно змінюється та вдосконалюється. Мабуть майже кожен з нас протягом свого життя хоч раз, та все ж таки стикався із маніпуляцією. Дуже часто в інформаційних джерелах її називають своєрідною психологічною перемогою сильної людини над слабшою. Термін "маніпуляція", чи "маніпулювання" походить від латинського слова "manipulare Його первинний зміст має вельми позитивне значення "управляти", "управляти зі знанням справи", "надавати допомогу" тощо [3]. Корінь слова «маніпуляція» походить від латинського слова manus - рука. В словниках європейських мов це слово тлумачиться як дія, спрямована на об'єкти з певними намірами, цілями (наприклад, ручне керування, огляд пацієнта лікарем за допомогою рук тощо). Мається на увазі, що для таких дій потрібні спритність і вправність. Звідси походить і сучасне переносне значення слова - спритне поводження з людьми як із об'єктами, речами. Оксфордський словник англійської мови трактує маніпуляцію як «акт впливу на людей або керування ними зі спритністю, особливо із зневажливим підтекстом, як приховане керування або вплив» [2].

Своїми словами – це такий собі психологічний спосіб впливу на людину заради досягнення своєї мети, проте людина, на яку направлений цей вплив може навіть не здогадуватись про це. Але потрібно ще й уміти це робити, адже кожна людина індивідуальна і не так легко до кожного знайти ключ.

Маніпуляційну свідомість поділяють на усвідомлену та неусвідомлену (рис.1).

Підпорядковувати іншу людину своїй волі можливо за допомогою комунікації або поведінкового впливу (рис.2).

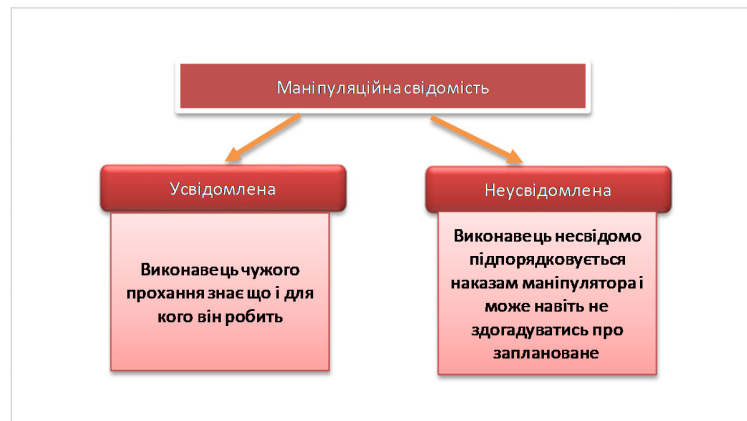

Рисунок 1 – Види маніпуляційної свідомості

Маніпуляція – це управління, але дещо нестандартне. Якщо розглядати питання з боку управління, то уявімо собі нараду з будь-якого питання в будь-якій компанії (табл.1).

Рисунок 2 – Види методів маніпуляцій

Маніпуляція людьми, на жаль, дуже поширена в сучасному світі. І, найгірше те, що до неї вдаються ще з раннього віку. Існує безліч способів маніпуляції, найголовніші з них представлені на рис.3. А взагалі: «Способів маніпуляції стільки, скільки і людей» [1].

Таблиця 1 – Приклад маніпуляції під час наради

Приєм «виставленого вперед крісла»	Приєм «свій серед своїх»
Керівник під час наради стає позаду свого крісла, обпираючись руками на спинку. Таким чином він підкреслює значимість своїх слів. До того ж він буде набагато вище тих, хто сидить, і вони змушені будуть підняти голови і дивитись знизу вгору, в той же час як керівник навпаки – зверху вниз. Це і є своєрідний психологічний прийом.	Керівник під час наради сідає серед підлеглих. Тим самим він демонструє те, що вважає себе одним з них. Даний прийом дуже гарно підходить для довірливих бесід, адже в такому ракурсі співробітники не будуть напружуватись і переживати.

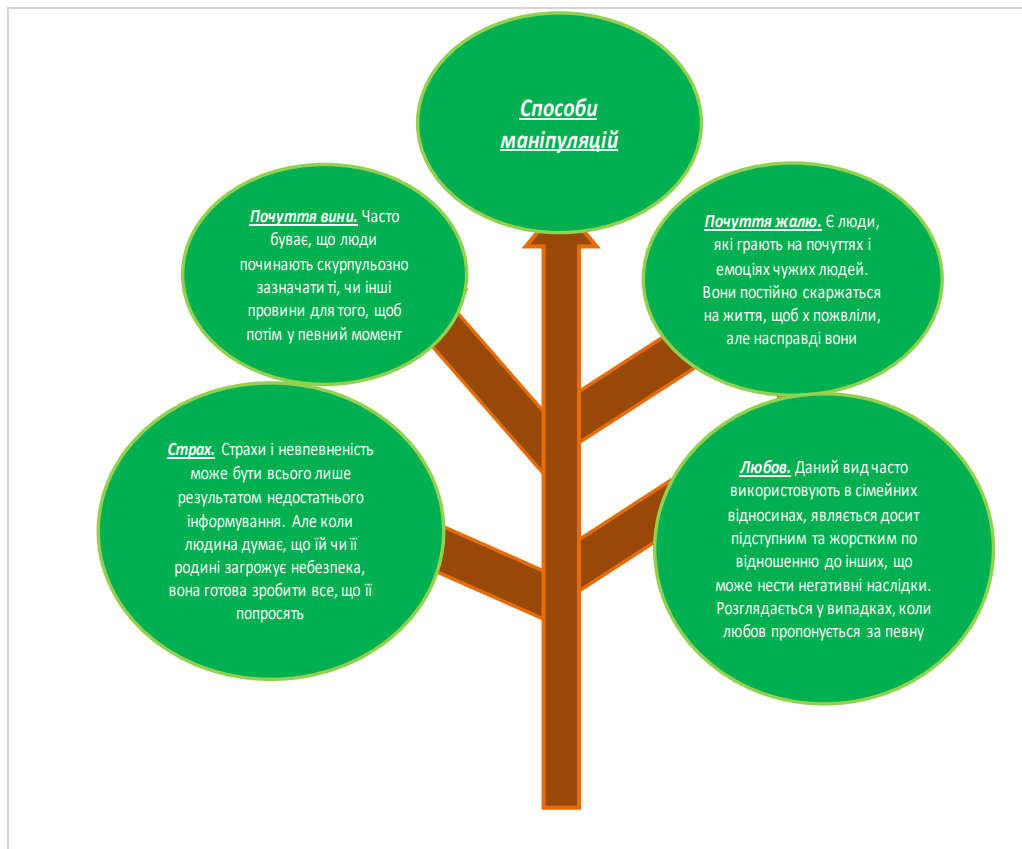

Рисунок 3 – Дерево способів маніпуляцій

Отже, маніпуляцію можна розглядати як із позитивного боку, так і навпаки – з негативного. Це те ж саме, що і виховання за допомогою «кнута і пряника». А вже з якого боку буде виглядати маніпуляція залежить від самого керівника та поставлених ним цілей. Як же вберегтись від «маніпуляційних вампірів» і не потрапити і їх пастку? Потрібно в будь-якому випадку залишатись собою, не втратити своє «Я», мати свою думку.

Список використаних джерел

1. Вислови великих і успішних людей про маніпулюванні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mykniga.com.ua/zmist/vislovi-velikix-i-uspishnix-lyudej-pro-manipulyuvanni.html>
2. Поняття «маніпуляція». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://web.posibnyku.vntu.edu.ua/iecmd/slobodyanyuk_psihol_upravlinnya/1rozd/r141.htm
3. Походження та еволюція феномена "маніпуляція". [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/1529052736939/politologiya/ponyattya_sutnist_fenomena_manipulyatsiya